

عنوان مقاله:

بررسی و مقایسه ساختار زبانی چند اثر منثور عرفانی با محوریت کنوز الحکمه

محل انتشار:

دوفصلنامه کهن نامه ادب پارسی، دوره 3، شماره 2 (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

یدالله بهمنی مطلق - استادیار زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه تربیت دبیر شهید رجایی (نویسنده مسئول)

محمد خدادادی - کارشناس ارشد زبان و ادبیات فارسی، دانشگاه آزاد اسلامی واحد همدان

خلاصه مقاله:

در این مقاله تلاش می شود با نگاهی به ویژگی های شاخص نثر کنوز الحکمه، آخرین اثر احمد جام، و دیگر آثار برجسته صوفیه قبل و بعد از آن، از قبیل کشف المحجوب، اسرار التوحید، مرصادالعباد، و مصباح الهدایه و مقایسه آن ها، جایگاه نثر کنوزالحکمه معلوم و سطح کلی زبان صوفیان معروف روشن شود. اغلب صوفیه از زبانی ساده، که در دوران سامانیان کاربرد داشت و نهایتاً تا قرن ششم مرسوم بود، استفاده می کردند. هدف عمده آنان بیان اندیشه به زبانی ساده و تاثیرگذار بوده است، اما از سبک رایج روزگار خود نیز بی تاثیر نمانده اند. کلیت زبان این آثار، از نظر ساده گویی و دیگر ویژگی ها، قرابت تنگاتنگی با نثر کهن دارد و نشان می دهد زبان آن ها در ادوار گوناگون دست خوش دگرگونی برجسته و آشکاری نشده، بلکه سیر تحول و نوگرایی در زبان آن ها نسبتاً آرام و کند صورت گرفته است. بیش تر تفاوت ها به واژگان خاص، تاثیر لهجه محلی، و ذوق نویسندگی نویسندگان مربوط است. برخی از این آثار، به ویژه قسمت هایی از مرصاد العباد، به دلیل ذوق شاعری نویسنده، رنگ شعر به خود گرفته و از فنون ادبی و احساسات و عواطف شاعرانه بهره مند شده است. شیوه به پایان رساندن ابواب و آمیختگی ایجاز و اطناب در کنوز الحکمه سبک آن را از دیگر آثار مورد مطالعه متمایز کرده است.

کلمات کلیدی:

زبان صوفیه، کنوز الحکمه، کشف المحجوب، اسرار التوحید، مرصاد العباد، مصباح الهدایه

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1387010>

